

Wijn

percentages zijn. Ik heb de Kamer dus verkeerd geïnformeerd, en daar staat een zekere straf op.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Het politieke debat dat ik met u voerde, werd hierdoor bemoeilijkt. Als u bevestigt dat de cijfers die ik noemde, op grond waarvan ik redeneerde juist zijn, is de vraag aan de orde of dat tot een andere politieke conclusie leidt.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat in de tweede termijn te wisselen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.45 uur tot 14.15 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de Griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Ik geef het woord aan mevrouw Van Oerle-van der Horst tot het uitbrengen van verslag namens de commissie voor het onderzoek van de Geloofsbrieven.

Mevrouw **Van Oerle-van der Horst**, voorzitter der commissie: De commissie voor het onderzoek van de Geloofsbrieven heeft de stukken onderzocht die betrekking hebben op de heer E. Irrgang te Amsterdam. De commissie is eenparig tot de conclusie gekomen dat hij terecht benoemd is verklaard tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De commissie stelt u daarom voor om hem toe te laten als lid van de Kamer. Daartoe dient hij wel eerst de eden of de verklaringen en beloften af te leggen, zoals die zijn voorgeschreven bij de wet van 27 februari 1992, Staatsblad nr. 120.

De commissie verzoekt u tot slot om de Kamer voor te stellen, het volledige rapport in de Handelingen op te nemen.

De **voorzitter**: Ik dank namens de Kamer de commissie voor haar verslag en stel voor, dienovereenkomstig te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze editie.)²

De **voorzitter**: De heer Irrgang is in het gebouw der Kamer aanwezig.

Ik verzoek de griffier, hem binnen te leiden.

Nadat de heer Irrgang door de griffier is binnengeleid, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaringen en beloften af.

De **voorzitter**: Het is mij een genoegen u als eerste te mogen feliciteren met uw benoeming. Ik verzoek u, de presentielijst te tekenen en in ons midden plaats te nemen.

Ik zal straks enige tijd schorsen, zodat wij nu eerst de regeling van werkzaamheden kunnen doen.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Karimi.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Aan het eind van een algemeen overleg dat wij gisteren met de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie hadden over de evaluatie van de uitzendingen, heeft minister Bot, de minister van Buitenlandse Zaken, een zeer opmerkelijke uitspraak gedaan. Als er met de informatie die achteraf beschikbaar is, wordt gekeken naar het proces van besluitvorming rond de inval op Irak, is volgens hem de vraag of dat een verstandig besluit is geweest. Wij vinden dat een heel opmerkelijke positie van de Nederlandse regering, die wij natuurlijk van harte steunen. Wij zouden graag vandaag in een spoeddebat met de minister-president en minister Bot debatteren over de gevolgen van dit standpunt van de Nederlandse regering.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, dat debat direct na de regeling te houden en een spreektijd van drie minuten per fractie aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Crone.

De heer **Crone** (PvdA): Ik zou graag een interpellatie aanvragen met minister Brinkhorst van Economische Zaken, omdat de energieprijzen in dit land extra zijn gestegen. De energiebedrijven hebben gratis emissierechten gekregen en die zetten zij om in een hogere prijs voor de burgers. Dat begrijpen wij niet. Als er sprake is van concurrentie, rekent men immers op lagere prijzen. Kennelijk hadden de bedrijven er behoefte aan om de prijzen verder te verhogen dan nodig was.

De heer **De Krom** (VVD): Ik steun het verzoek van de heer Crone om op korte termijn met de minister over dit onderwerp te spreken. Ik geef hem in overweging om daar een spoeddebat van te maken. Dan hebben wij ook de gelegenheid om de minister schriftelijk om een reactie te vragen. Wij zouden het spoeddebat bijvoorbeeld volgende week dinsdag kunnen houden.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Soms zijn de wegen van de marktwerking ondoorgrondelijk. Wij moeten de beste minister daar dan op aanspreken. Naar mijn idee is dat minister Brinkhorst. Derhalve steunen wij het verzoek van de heer Crone en ook dat van de heer De Krom om er een spoeddebat van te maken. Wellicht kunnen wij het debat ook voeren zonder dat wij over informatie beschikken. Als de minister van Economische Zaken echter de behoefte voelt om heel snel een brief te sturen, hebben wij daartegen vanzelfsprekend geen bezwaar. Het debat moet naar mijn idee niet later plaatsvinden dan aanstaande dinsdag.

De heer **Hessels** (CDA): Ik sluit mij bij de twee vorige sprekers aan. Ook ik hecht eraan om vooraf een brief van de minister te ontvangen. Tevens verzoek ik de minister

Voorzitter

om de informatie van ECN, waarop alles is gebaseerd, ongefilterd aan de Kamer te sturen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Over dit onderwerp heb ik al eerder schriftelijke vragen gesteld. In het antwoord daarop werd aangekondigd dat er een onderzoek zou worden ingesteld. Naar aanleiding daarvan is dit artikel in de krant verschenen. Ik ben van mening dat de minister het rapport van het onderzoek dat hij zelf heeft laten uitvoeren in ieder geval aan de Kamer kan sturen.

De heer **Crone** (PvdA): De heer Vendrik heeft opgemerkt dat de wegen van de markt ondoorgankelijk zijn. De heer Samsom en ik hebben er bij de behandeling van de emissiesystemen al voor gewaarschuwd dat dit zou gebeuren. Als men iets gratis weggeeft, zal de markt daarmee hoge winsten maken. Het drama is dat de minister dat toen niet heeft erkend. Ik zal geen inhoudelijke discussie uitlokken. Het lijkt mij goed om aanstaande dinsdag, mede op basis van de gevraagde stukken, dit spoeddebat te voeren. Ik heb mijn interpellatievragen al gereed. Die zal ik via de voorzitter als verzoek om informatie aan de minister doorgeleiden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit deel van het stenogram, met het verzoek aan de minister om voor aanstaande dinsdag een brief aan de Kamer te sturen, door te geleiden naar het kabinet. Verder stel ik voor dat de Kamer dat spoeddebat aanstaande dinsdag voert.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik heb gevraagd of wij ook dat onderzoeksrapport kunnen ontvangen. Op dit moment baseren wij ons namelijk slechts op krantenberichten.

De **voorzitter**: Ik heb gezegd dat ik dit deel van het stenogram aan de minister zal doorgeleiden. Dat houdt in dat ook uw verzoek aan hem wordt doorgeleid.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Slob.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Voorzitter. Uit de media heeft mijn fractie begrepen dat de coalitietrojka met mediawoordvoerders en staatssecretaris Van der Laan weer bij elkaar is gekomen om te spreken over de toekomst van de publieke omroep. Wij willen ons goed voorbereiden op het notaoverleg van aanstaande maandag. Daarom worden wij graag voor die dag geïnformeerd over de uitkomsten van dat overleg.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wij steunen het verzoek van de heer Slob. Graag word ik ook op de hoogte gebracht van de aard van dat overleg, omdat ons voortdurend geruchten bereiken dat de afspraken de status van een regeerakkoordafspraken hebben. Dat zou betekenen dat het nagenoeg onmogelijk is om daarover een democratisch debat te voeren en dat de staatssecretaris daarop geen invloed kan uitoefenen.

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Ik steun beide verzoeken die ik zojuist heb gehoord. Daar voeg ik nog iets aan toe. De staatssecretaris heeft vorige week in de media een aantal uitlatingen gedaan over wat zij nog

graag aangepast zou willen zien in de plannen die er liggen; ik heb begrepen dat het overleg daar ook mee te maken had. Ik zou graag zien dat zij die in de media gedane uitlatingen op papier zet en aan ons doet toekomen.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik heb geen enkele moeite met deze toevoegingen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zodat u geïnformeerd bent voordat het debat plaatsvindt.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Koopmans.

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. Ik zou u willen verzoeken het verslag van het algemeen overleg over de Meststoffenwet van afgelopen dinsdag op de plenaire agenda van volgende week te zetten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit verslag op de plenaire agenda van volgende week te zetten.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van volgende week:

- Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2006 (30300-IV);
- Vaststelling van de begrotingsstaat van het Huis der Koningin (I) voor het jaar 2006 (30300-I);
- Vaststelling van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2006 (30300-IIA);
- Vaststelling van de begrotingsstaat van de Raad van State, de Algemene Rekenkamer, de Nationale ombudsman, de Kanselarij der Nederlandse Orden, het kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen en van het kabinet van de Gouverneur van Aruba (IIB) voor het jaar 2006 (30300-IIB);
- Vaststelling van de begrotingsstaten van het ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van toezicht betreffende inlichtingen- en veiligheidsdiensten (III) voor het jaar 2006 (30300-III);
- Verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften (29816, nrs. 50 t/m 68);
- Wijziging van belastingwetten en enige andere wetten in verband met noodzakelijk technisch herstel (Technische herstelwet 2005) (30200);
- Wijziging van enkele wetten op het beleidsterrein van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in verband met het herstellen van wetstechnische gebreken en leemten in 2005 (Reparatiewet OCW 2005) (30239);
- Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de implementatie van richtlijn nr. 2004/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Gemeenschap (30082);
- Wijziging van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (zelfbinding) (28283).

Ik stel verder voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgeving- c.q. notaoverleg op

Voorzitter

maandag 14 november 2005 van 16.30 uur tot 23.00 uur van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de Nota Tijd voor Sport en het onderdeel Sport van de VWS-begroting.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de SP-fractie benoem ik in:

- de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het lid Irrgang tot lid in plaats van het lid De Wit en het lid De Wit tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Vergeer;
- de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Irrgang tot lid in plaats van het lid Gerkens en het lid Gerkens tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het lid Gerkens tot lid in de bestaande vacature.

Op verzoek van de LPF-fractie benoem ik in:

- de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Van As tot lid in plaats van het lid Varela en het lid Varela tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Van As;
- de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het lid Eerdmans tot lid in plaats van het lid Herben en het lid Herben tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Eerdmans.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** over **de uitspraken van de minister van Buitenlandse Zaken over de Amerikaanse invasie in Irak**.

□

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Het eerste wat ik gisteren dacht toen ik minister Bot hoorde was: grijze haren, wijze haren. Want wat zei de minister? "Als ik op het hele proces terugkijk, kan de vraag gesteld worden of het verstandig was dat er een inval door de bezettingsmogendheden heeft plaatsgevonden. Dat is een vraag die je legitiem zou kunnen stellen. Nu, terugkijkend, zou het antwoord daarop kunnen zijn dat het niet verstandig is geweest en dat er misschien met andere middelen, met diplomatieke middelen, meer bereikt had kunnen worden. Misschien was nog eens verder onderzoek instellen beter geweest." Aldus minister Bot gisteren aan het einde van het algemeen overleg over de evaluatie van de uitzendingen.

Belangrijk is dat de minister ook lessen wil trekken uit de ervaringen met Irak voor de toekomst. Hij legde direct de relatie met de discussie over Iran. Ik citeer: "Ik denk bijvoorbeeld aan Iran. In een dergelijke situatie moeten wij nog eens heel goed te rade gaan of de informatie die ons wordt voorgeschoteld zo deugdelijk is dat wij politieke steun kunnen geven aan bepaalde handelingen." De minister slaat hier spijkers met koppen.

Bijna de gehele wereld is ervan overtuigd dat de regering van George Bush de aanvallen op Irak op grond van foute redenen is begonnen. De heer Rob de Wijk, niet bekend als een anti-Amerikaan, bracht vanochtend in De Volkskrant onder woorden wat miljoenen mensen,

ook Nederlanders, denken: "Wij zijn met z'n allen voor het lapje gehouden. Wij zijn besodemieterd." Colin Powell heeft spijt betuigd. Hij betreurt nu dat hij de wereld tijdens een zitting van de VN Veiligheidsraad heeft voorgelogen. Hij gaf verkeerde informatie om de wereld ervan te overtuigen dat een oorlog met Irak gerechtvaardigd was.

De prijs voor die fout betalen de Irakezen nu dagelijks, mijnheer Van Baalen en mijnheer Verhagen. Het bloedige en onmenselijke gezicht van een oorlog die steeds meer een burgeroorlog wordt, zien wij dagelijks op de televisie. Minister Bot was echter nog niet uitgesproken of de heren Verhagen en Van Baalen stonden al klaar om hem terug te wijzen naar zijn hok. De fractievoorzitter van het CDA riep: "Hij had dit beter niet kunnen zeggen." Geheel in de stijl van de oude politiek. De minister mag niet zeggen wat hij denkt, ook al spreekt hij uit wat de gehele natie denkt. Dit is de politiek waar de mensen in dit land zo de buik vol van hebben. Een serieus debat de kop inslaan. Niet terug willen kijken of verantwoording af willen leggen. Niet ruitertlijk je fouten willen toegeven en lessen willen trekken voor de toekomst.

De heer **Verhagen** (CDA): Ik verzoek mevrouw Karimi om mij correct te citeren. Ik heb letterlijk gezegd, in de geest van minister Bot: "Misschien was het verstandiger geweest om dit niet te zeggen." Ik heb niet gezegd dat hij het niet mocht zeggen. Ik heb erop gewezen dat bij mijn weten het kabinet geen ander standpunt heeft ingenomen over de besluitvorming destijds. Daarom was het misschien verstandiger geweest om dit niet zo te zeggen.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Ik heb het citaat letterlijk uit het interview gehaald, maar dat relativeert u nu. U zegt nu dat het misschien niet verstandig was. Wij beginnen nu nog maar net met het debat, maar als dat een opening biedt, dan ben ik daar blij om. Dat betekent dus dat u er zelf ook aan twijfelt. Daar is dit debat voor bedoeld. Ik hoop dat wij aan het eind van het debat misschien dichterbij elkaar zijn gekomen.

De heer **Verhagen** (CDA): Als het kabinet tot een andere standpuntbepaling komt dan het ons tot nu toe in talloze overleggen en gesprekken heeft voorgehouden, dan hoor ik dat graag. Zolang ik dat niet gehoord heb, blijf ik bij mijn beoordeling dat het achteraf gezien misschien verstandiger was geweest om dit niet te zeggen.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Dit is een heel rare redenering. Ik dacht dat de eerstverantwoordelijke voor het buitenlandse beleid de minister van Buitenlandse Zaken was. Hij heeft gisteren gesproken en zijn mening gegeven. Op die manier heeft het kabinet ons allen kenbaar gemaakt dat het achteraf gezien niet verstandig was. Ik ga ervan uit dat het kabinet met één mond spreekt. Als de minister van Buitenlandse Zaken dit in een debat met de Tweede Kamer uitspreekt, dan ga ik ervan uit dat hij de lijn van het kabinet vertolkt.

De heer **Verhagen** (CDA): Als u de minister van Buitenlandse Zaken recht wilt doen, dan moet u alle uitspraken citeren. Dan moet u ook herhalen dat hij meermalen gesteld heeft dat het kabinet indertijd terecht tot de conclusie is gekomen dat er politieke steun gegeven kon worden. Verder zei hij dat er geen enkele